

Samen spel verrijken

BRON: Expertisecentrum Kinderopvang, 2025

Mogelijk gemaakt met een projectsubsidie van Ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Een goede samenwerking tussen pedagogisch professionals en ouders komt ten goede aan de ontwikkeling, verzorging en begeleiding van het kind. Als pedagogisch coach ondersteun je pedagogisch professionals om hun kennis te delen met ouders.

VOOR WIE

Voor pedagogisch coaches

DOEL

Als pedagogisch coach heb je als doel om ouders te informeren over het belang van het meespelen met hun kind, thuis en op de kinderopvang. Daarnaast coach je pedagogisch professionals in het delen van hun kennis met ouders, met als doel het stimuleren van communicatie tussen beide partijen.

WAT

In deze tool vind je een verschillende manieren waarop je ouders betreft bij het thema Taaldenken in spel: een informatiebrief voor ouders, een voorbeeld tekst voor in een schriftje/ouderportaal en inspiratie voor visuele documentatie van spel op de groep.

WERKWIJZE

Kies als pedagogisch coach één of meerdere onderdelen die passen bij je doel en organisatie: een informatiebrief voor ouders, een persoonlijke tekst in het schriftje/ouderportaal van het kind of documentatie op de groep. Met deze werkvormen betrek je ouders op een laagdrempelige en inhoudelijke manier bij het spel en de ontwikkeling van hun kind.

GOED OM TE WETEN

Deze tool is bedoeld voor jou als pedagogisch coach, maar gaandeweg lees je ook dat je hierin een samenwerking aangaat met pedagogisch professionals en eventueel leidinggevenden.

Deze tool is gebaseerd op: Taal in Spel. (z.d.). <https://taal-in-spel.nl>. Werkvorm 4: documenteren op de groep, is gebaseerd op Malavasi, L., & Zoccatelli, B. (z.j.). *Documenteren voor jonge kinderen*. SWP Amsterdam (2013).

Deze tool bestaat uit verschillende onderdelen, waar je als pedagogisch coach een keuze in maakt passend bij je doel en de organisatie. Te weten:

- WERKVORM 1: Informatiebrief voor ouders
- WERKVORM 2: Voorbeeldtekst voor in het schriftje/ouderportaal van het kind
- WERKVORM 3: Documenteren op de groep

WERKVORM 1: Informatiebrief voor ouders over het meespelen met kinderen

Wat heb je nodig:

- Voorbeeldbrief die naar eigen inzicht aan te passen is. Deze informatiebrief wordt per mail verstuurd naar ouders, of kan geplaatst worden in de nieuwsbrief.

Voorbeeldtekst

Graag willen wij jullie informeren over taaldenken in spel: het belang van meespelen met je kind.

Tijdens het spelen, en vooral in 'doen alsof'-spel, zoals dokter of supermarkt spelen, gebruiken kinderen hun taal én denkvermogen. Ze komen spelenderwijs allerlei 'problemen' tegen (bijv. wie mag de kassa bedienen?) en bedenken daar zelf oplossingen voor. Dit helpt hen om logisch te denken, te overleggen en zich beter uit te drukken.

Praktische tips om het spel thuis te verrijken:

- Plezier tijdens het spel staat voorop;
- Speel alledaagse situaties na, zoals boodschappen doen of op bezoek bij de dokter;
- Kijk eerst goed naar het spel van je kind voordat je mee gaat doen;
- Volg je kind in zijn of haar spel en ga daarin mee
- Stel open vragen om het denken te stimuleren;
- Geef ruimte voor de eigen inbreng van je kind. Laat stiltes vallen, luister en speel mee zonder te veel te sturen;
- Daag je kind uit door een probleem in te brengen (Bijvoorbeeld door te zeggen: "Hé, wat gebeurt er nu?") en laat hem of haar zelf een oplossing bedenken.

Het belang van materialen:

- Soms is minder juist meer! Te veel spelmateriaal kan overweldigend zijn.
- Open-eindmateriaal zoals lapjes stof, bakjes, lepels, touwtjes geven kinderen ruimte om hun fantasie te gebruiken.
- Verkleedkleden helpen kinderen om écht in een rol te stappen en zo taal en spel te verdiepen.

Hoe gaan wij op de kinderopvang met spel om? Eigenlijk doen we veel van wat ouders thuis ook kunnen doen, maar in een groep kijken we nóg meer naar de interactie tussen kinderen onderling.

Heb je vragen of wil je thuis aan de slag met deze tips? Spreek gerust een van de pedagogisch professionals aan, we denken graag met je mee!

WERKVORM 2: Voorbeeldtekst voor in het schriftje van het kind

Wat heb je nodig:

- Voorbeeld tekst welke vrij in te vullen is door pedagogisch professionals met als doel ouders op de hoogte te brengen van het spelgedrag, de interesses en de ontwikkeling van hun kind.

Voorbeeldtekst voor in het schriftje van het kind

Vandaag speelde samen met in [speelhoek / ruimte].
Ze speelden [soort spel, bijv. doktertje / restaurantje / bouwen] en gebruikten daarbij [materiaal of speelgoed].
..... liet zien dat hij/zij goed is in [bijv. rollenspel, taal gebruiken, initiatief nemen, samenwerken, zelf oplossingen bedenken]. Dat werd duidelijk doordat
We zagen mooie ontwikkeling in [taal / spelinzicht / sociaal contact / fantasie / zelfvertrouwen]
doordat liet zien dat hij/ zij

WERKVORM 3: Documenteren op de groep

Wat heb je nodig:

Door zichtbaar te maken wat kinderen doen én waarom dat belangrijk is voor hun ontwikkeling, betrek je ouders actief bij de pedagogische visie en de dagelijkse praktijk op de groep. Dat versterkt de samenwerking en het wederzijds begrip. Het kan ouders ook inspireren om thuis (meer) te spelen met hun kind. Door het documenteren op de groep, kunnen ouders hun rol nóg beter afstemmen op datgene wat hun kind boeiend vindt, of op het spel-niveau van het kind.

Adviseer als pedagogisch coach om pedagogisch professionals gebruik te laten maken van de materialen die zij op de groep hebben, zoals:

- spelmateriaal
- opbrengsten van activiteiten zoals door de kinderen gemaakte kunstwerken
- eventueel foto's die je kunt printen of mailen
- papier om quotes van kinderen te verzamelen
- posters of themaborden die je op kunt hangen waarmee je ouders kunt informeren. Deze kun je zelf maken door grote vellen papier te gebruiken met daarop afbeeldingen en tekst.

Je kunt als pedagogisch coach de volgende ideeën ter inspiratie gebruiken om pedagogisch professionals te coachen, te begeleiden en te informeren over de verschillende vormen van documenteren op de groep:

- Een fotomuur van speelmomenten, of van kinderen in een bepaalde rol tijdens het spel;
- Een tentoonstelling van gemaakte knutselwerkjes, eventueel met een korte toelichting van het kind zelf of een observatie erbij;
- Een uitstalling van spelmateriaal om ouders te informeren over waar op de groep mee wordt gespeeld. Benoem, of maak kaartjes met uitleg hoe je dit materiaal kunt inzetten;
- Quote-muur: uitspraken of opmerkingen van kinderen tijdens het spel, taalgebruik of grappige inzichten opgeschreven en zichtbaar gemaakt voor ouders;
- Informatieve posters of themaborden waarin wordt uitgelegd wat het doel is van bepaalde activiteiten, zoals bouwen, rollenspel of sensorisch spel, gekoppeld aan de ontwikkeling van het kind.